

PRIPOROČILO SVETA**z dne 13. julija 2018****v zvezi z nacionalnim programom reform Nizozemske za leto 2018 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Nizozemske za leto 2018**

(2018/C 320/18)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik ⁽¹⁾ ter zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ⁽²⁾ ter zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Komisija je 22. novembra 2017 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2018. Pri tem je ustrezno upoštevala evropski steber socialnih pravic, ki so ga 17. novembra 2017 razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija. Evropski svet je 22. marca 2018 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda rasti. Komisija je 22. novembra 2017 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Nizozemsko opredelila kot eno od držav članic, za katere bo opravljen poglobljen pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi Priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja, ki ga je Evropski svet potrdil 22. marca 2018. Svet je Priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja sprejel 14. maja 2018 ⁽³⁾ (v nadaljnjem besedilu: priporočilo za euroobmočje).
- (2) Nizozemska bi morala kot država članica, katere valuta je euro, in zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev v ekonomski in monetarni uniji zagotoviti, da v celoti in pravočasno izvede priporočilo za euroobmočje, ki je izraženo v priporočilih 1 in 2.
- (3) Poročilo o državi za Nizozemsko za leto 2018 je bilo objavljeno 7. marca 2018. V njem so bili ocenjeni določen napredek pri izvajanju priporočil za posamezne države, ki jih je Svet sprejel 11. julija 2017 ⁽⁴⁾, ukrepanje po priporočilih za posamezne države, sprejetih v prejšnjih letih, in napredek Nizozemske pri doseganju njenih nacionalnih ciljev strategije Evropa 2020. Poročilo o državi vsebuje tudi rezultate poglobljenega pregleda v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011, ki so bili prav tako objavljeni 7. marca 2018. Na podlagi opravljene analize je Komisija ugotovila, da na Nizozemskem obstajajo makroekonomska neravnotežja. Med državami članicami euroobmočja ima Nizozemska največji triletni povprečni presežek na tekočem računu glede na BDP. Presežek nakazuje neoptimalno razporejanje virov, kar pomeni, da ima država še neizkoriščene možnosti za povečanje rasti in blaginje. Zasebni dolg je visok, še zlasti gospodinjiski hipotekarni dolg in dolg multinacionalk. Dolge bilance stanja gospodinjstev povečujejo ranljivost za finančne pretrese.

⁽¹⁾ U L L 209, 2.8.1997, str. 1.⁽²⁾ U L L 306, 23.11.2011, str. 25.⁽³⁾ U L C 179, 25.5.2018, str. 1.⁽⁴⁾ U L C 261, 9.8.2017, str. 1.

- (4) Nizozemska je 30. aprila 2018 predložila nacionalni program reform za leto 2018 in 26. aprila 2018 program stabilnosti za leto 2018. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (5) Ustrezna priporočila za posamezne države so bila obravnavana pri načrtovanju programov evropskih strukturnih in investicijskih skladov (v nadaljnjem besedilu: skladi ESI) za obdobje 2014–2020. Na podlagi člena 23 Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ lahko Komisija od države članice zahteva, da pregleda svoj partnerski sporazum in ustrezne programe ter predlaga njihove spremembe, kadar je to potrebno za podporo izvajanju ustreznih priporočil Sveta. Komisija je zagotovila dodatne podrobnosti o tem, kako bo uporabila to določbo, v smernicah o uporabi ukrepov za povezovanje uspešnosti skladov ESI z dobrim gospodarskim upravljanjem.
- (6) Za Nizozemsko trenutno velja preventivni del Pakta za stabilnost in rast. Vlada v programu stabilnosti za leto 2018 načrtuje zmanjšanje presežka sektorja država z 1,1 % BDP v letu 2017 na 0,3 % BDP v letu 2021. Srednjeročni proračunski cilj, tj. strukturni primanjkljaj v višini 0,5 % BDP, ostaja izpolnjen v celotnem obdobju programa. V skladu s programom stabilnosti za leto 2018 naj bi dolg sektorja država kot odstotek BDP padel na 44,0 % BDP v letu 2021. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo te proračunske projekcije, je verjeten. Glede na pomladansko napoved Komisije iz leta 2018 naj bi se strukturni saldo zmanjšal s presežka v višini 0,5 % BDP v letu 2017 na primanjkljaj v višini 0,1 % BDP v letu 2018 in 0,3 % BDP v letu 2019, kar je nad srednjeročnim proračunskim ciljem. Dolg sektorja država naj bi se po napovedi še naprej zanesljivo zmanjševal in ostal pod referenčno vrednostjo iz Pogodbe. Na splošno Svet meni, da bo Nizozemska v letih 2018 in 2019 izpolnjevala določbe Pakta za stabilnost in rast. Hkrati ima država ob upoštevanju srednjeročnega cilja še vedno dovolj manevrskega prostora za uporabo fiskalne in strukturne politike, da bi povečala javne in zasebne naložbe v raziskave, razvoj in inovacije.
- (7) Nizozemska ima učinkovit raziskovalni in razvojni sektor, poleg tega uspešna izobraževalni sistem in znanstvena podlaga zagotavljata trdno osnovo za spodbujanje zmogljivosti za inovacije in rast prek izobraževalnih, raziskovalnih in razvojnih dejavnosti. Država je najavila precejšnje dodatne naložbe, ki bi lahko pomagale stabilizirati intenzivnost javnih in zasebnih raziskav in razvoja. Zaenkrat ostaja negotovo, ali bo Nizozemska dosegla svoje cilje iz strategije Evropa 2020, zlasti glede naložb v raziskave in razvoj ter obnovljive energije.
- (8) Ključni izziv pri obravnavi visoke zadolženosti gospodinjestev je povezan s trgom stanovanjskih nepremičnin, na katerem toga pravila in izkrivljajoče spodbude, ki so se nakopičile v zadnjih desetletjih, oblikujejo vzorce stanovanjskega financiranja in varčevanja v tem sektorju. Od leta 2012 država izvaja sklop ukrepov, s katerimi je delno obravnavala to težavo. Vlada je v letu 2017 najavila načrte za pospešitev zmanjševanja davčne olajšave za hipotekarne obresti z začetkom leta 2020. Še vedno pa pomanjkanje dobro delujočega srednjega segmenta na najemniškem trgu spodbuja gospodinjstva, naj raje kupujejo kot najemajo, kar vodi do visokega razmerja med dolgom in dohodkom ter finančne ranljivosti v mladih letih. Sektor socialnih stanovanj je eden največjih v Uniji, vendar v teh stanovanjih ne prebivajo vedno tisti, ki so resnično v stiski. Gospodinjstva z visokimi dohodki ostajajo v socialnih stanovanjih, ker podjetja, ki upravljajo s socialnimi stanovanji, ne povečujejo najemnin tako hitro, kot bi jih po zakonu lahko. Medtem ko je vlada najavila, da bo podprla zagotavljanje cenovno dostopnih stanovanj na zasebnem najemniškem trgu, zaenkrat še ni sporočila konkretnih ukrepov za tovrstno podporo.
- (9) Kot je navedeno v priporočilu za euroobmočje, je boj proti strategijam agresivnega davčnega načrtovanja ključen za preprečevanje izkrivljanja konkurence med podjetji, zagotavljanje poštene obravnave davkoplačevalcev in zaščito javnih financ. Učinki prelivanja strategij davkoplačevalcev za agresivno davčno načrtovanje pozivajo k usklajenim ukrepom nacionalnih politik, ki bodo dopolnili zakonodajo Unije. Visoka raven izplačil dividend ter plačil licenčin in obresti, izvršenih prek Nizozemske, kaže, da nizozemska davčna pravila uporabljajo podjetja, ki izvajajo agresivno davčno načrtovanje. Velik del neposrednih tujih naložb je v subjektih za posebne namene. Odsotnost davčnih odtegljajev na v tujino plačane licenčnine in obresti (tj. plačila rezidentov Unije rezidentom tretjih držav) lahko privede do tega, da se ta plačila izognejo vsakršni obdavčitvi, če tudi v jurisdikciji prejema niso obdavčena. Pomanjkanje nekaterih pravil o preprečevanju zlorab, zlasti v primeru hibridnih subjektov, lahko

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320).

tudi olajša agresivno davčno načrtovanje. Komisija priznava, da je zaveza Nizozemske za boj proti agresivnemu davčnemu načrtovanju, kot jo je določila v davčni reformi, vključno z davčnimi odtegljaji na plačila licenčnin, obresti in dividend v primeru zlorabe ali na plačila v jurisdikcije z nizko davčno stopnjo, pozitiven korak proti zmanjšanju agresivnega davčnega načrtovanja ter bi jo bilo treba nemudoma izvesti in pozorno spremljati. Na podlagi nedavne izmenjave stališč z nizozemskimi organi bo Komisija nadaljevala konstruktivni dialog za boj proti strategijam davkoplačevalcev za agresivno davčno načrtovanje.

- (10) Kljub nizki brezposelnosti in visoki stopnji prostih delovnih mest je bila nominalna rast plač v letu 2017 zmerna, in sicer 1,5 %. To je manj od stopnje, ki bi jo bilo mogoče pričakovati glede na inflacijo, produktivnost in brezposelnost. Zmerno rast plač je mogoče delno povezati s počasno rastjo produktivnosti, preostalo stagnacijo na trgu dela in povečano razdrobljenostjo trga dela. Vlada je leta 2017 sprejela več fiskalnih ukrepov, s katerimi je zmanjšala davčno obremenitev dela in katerih namen je povišati neto razpoložljiv dohodek gospodinjstev zaposlenih oseb. Dodatno povečanje neto razpoložljivega dohodka gospodinjstev z oblikovanjem pogojev za spodbujanje rasti plač in reformiranjem drugega stebra pokojninskega sistema, da ta postane bolj pregleden, medgeneracijsko pravičnejši in odpornejši na pretrese, bi podpiralo domače povpraševanje in prispevalo k uravnoteženju euroobmočja.
- (11) Nedavno rast zaposlenosti je mogoče v veliki meri pripisati povečanju števila zaposlenih s pogodбами za določen čas in samozaposlenih. Visok in naraščajoč delež pogodb za določen čas in hitro povečevanje samozaposlovanja brez zaposlenih potekata v razmerah velikih razlik v veljavni delovnopравни zakonodaji, predpisov o varstvu pri delu ter razlik v davčni zakonodaji in zakonodaji o socialni varnosti. Čeprav je vlada sprejela določene ukrepe in pred kratkim najavila dodatne, nekateri od teh dejavnikov še vedno ustvarjajo finančne spodbude za zaposlene, da se samozaposlijo, ali spodbujajo njihovo zaposlovanje za določen čas. Poleg tega je bilo izvrševanje ukrepov za obravnavo navideznega samozaposlovanja odloženo do leta 2020. Samozaposleni so pogosteje premalo zavarovani pred invalidnostjo, brezposelnostjo in starostjo. To bi lahko dolgoročno vplivalo na vzdržnost sistema socialne varnosti.
- (12) Kljub na splošno dobro delujočemu trgu dela, je še vedno na voljo neizkoriščen potencial delovne sile. Zlasti ostajata pomemben izziv visoko število žensk, zaposlenih za krajši delovni čas, ter stanje na področju zaposlovanja oseb z migrantskim ozadjem. Stopnja zaposlenosti migrantov, rojenih zunaj EU, je za 20,6 odstotne točke nižja kot pri osebah, rojenih na Nizozemskem, pri čemer je razlika še večja pri ženskah, rojenih zunaj EU.
- (13) Povišanje stopnje varčevanja gospodinjstev v zadnjih letih je bilo delno posledica višjih prihrankov v drugem stebri pokojninskega sistema (obvezne zasebne sheme dodatnega zavarovanja), k čemur je prispevalo zakonodajno okolje. Primerna znotraj- in medgeneracijska porazdelitev stroškov in tveganj, ki bi presegala sprejeta pravila o usklajevanju z inflacijo in finančnih rezervah (okvir finančne ocene), bi gospodinjstvom pomagala, da finančna sredstva uporabijo v rasti prijaznejše namene. Vlada je potrdila, da namerava izvesti obsežno reformo drugega stebra pokojninskega sistema, da bi izboljšala pokritost ter ustvarila preglednejši, prožnejši in aktuarsko pravičnejši sistem. V poročilu o staranju prebivalstva za leto 2018 se v zvezi z fiskalno vzdržnostjo navaja srednje tveganje za fiskalno vzdržnost v dolgoročnem obdobju, saj naj bi se odhodki za dolgotrajno oskrbo povečali s 3,5 % BDP na 6,0 % BDP do leta 2070.
- (14) V okviru evropskega semestra 2018 je Komisija izvedla izčrpno analizo ekonomske politike Nizozemske in jo objavila v poročilu o državi za leto 2018. Prav tako je ocenila program stabilnosti za leto 2018, nacionalni program reform za leto 2018 in ukrepanje po priporočilih, ki jih je Nizozemska prejela v prejšnjih letih. Glede na to, da je treba okrepiti splošno ekonomsko upravljanje Evropske unije z vključitvijo prispevka na ravni EU za prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialnoekonomsko politiko na Nizozemskem, ampak tudi njihovo skladnost s pravili in smernicami EU.
- (15) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program stabilnosti za leto 2018 in meni ⁽¹⁾, da bo Nizozemska po pričakovanih izpolnila določbe Pakta za stabilnost in rast.
- (16) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform za leto 2018 in program stabilnosti za leto 2018 – Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih 1 in 2 –

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČA, da Nizozemska v letih 2018 in 2019 ukrepa tako, da:

1. V skladu s srednjeročnim ciljem uporabi fiskalne in strukturne politike, da bi povečala javne in zasebne naložbe v raziskave, razvoj in inovacije. Sprejme ukrepe za zmanjšanje davčnih spodbud za zadolževanje gospodinjstev in preostalih izkrivljanj na stanovanjskem trgu, zlasti s podporo razvoja zasebnega najemniškega sektorja.
2. Zmanjša spodbude za zaposlovanje delavcev po pogodbah za določen čas in samozaposlenih, ki ne zaposlujejo drugih delavcev, ter hkrati spodbuja ustrezno socialno zaščito za samozaposlene ter obravnava navidezno samozaposlovanje. Ustvari pogoje za spodbujanje višje rasti plač ter hkrati spoštuje vlogo socialnih partnerjev. Zagotovi, da drugi steber pokojninskega sistema postane preglednejši, medgeneracijsko pravičnejši in odpornejši na pretrese.

V Bruslju, 13. julija 2018

Za Svet
Predsednik
H. LÖGER
